

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Laburpena

1. Gaztela eta Leongo Juntak LIFE jardueretarako lanak esleitu ditu Leóngo mendilerro zentrolean hagin-multzoen habitata hobetzeko eta areagotzeko.

2

2. Amaitu dira Galizian 9580* habitata hobetzeko baso-jarduerak

6

3. Kantauriar Mendilerroko "*Taxus baccata* (9580*) mediterranean basoen" karakterizazioaren emaitzak Galizian

10

4. 9580* habitateko berezko espezieak biltzeko, gordetzeko eta hazteko lanak amaitu dira Galizian

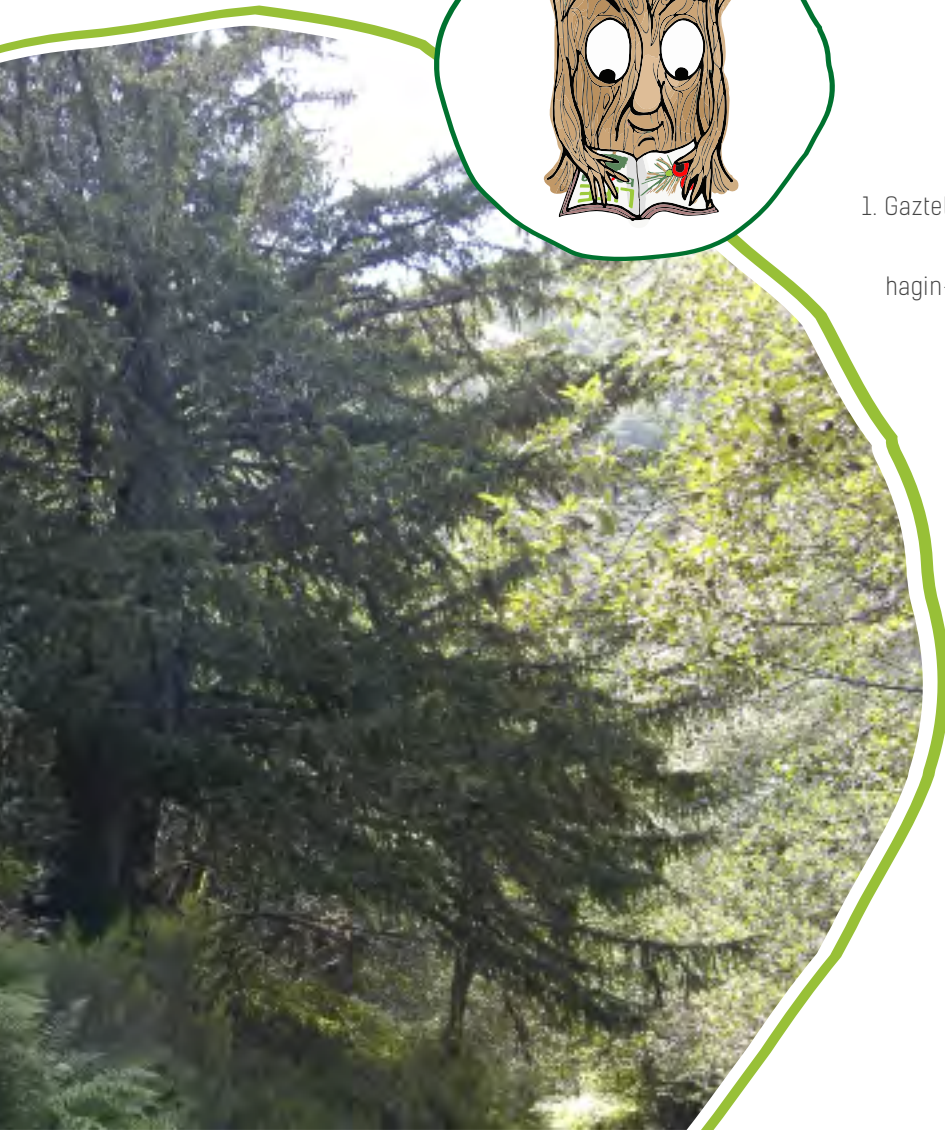
16

5. Kantauriar hagin-basoen habitata hobetzeko lanak aurrera doaz Burgosen

19

6. NEEMO segimendu-taldearen urteko bisitaldia

21

www.life-baccata.eu

SOCIOS

LIFE15 NAT/ES/000790

ADMINISTRACIONES COLABORADORAS

1. Gaztela eta Leongo Juntak LIFE jardueretarako lanak esleitu ditu Leóngo mendilerro zentrolean hagin-multzoen habitata hobetzeko eta areagotzeko.

18/07/2019

Gaztela eta Leongo Juntak Eural enpresari esleitu dizkio "*Taxus baccata* (9580*) mediterranean basoak zaintzeko eta leheneratzeko LIFE 15 NAT/ES/790 proiektuan barne hartzen diren hobekuntza eta babeserako ekintzak Leóngo probintziaren mendilerro zentroleko kantauiar mendilerroan". Ekintzek 29.144,06 € kostatuko dute eta 8 hilabeteko epea ezarri da horiek burutzeko, 2019 eta 2020 artean.

Lan hauei esker, Kontserbazio Bereziko Eremu honetan (KBE), hots, Leóngo mendilerroan, dauden haginei lotutako habitata hobetu eta areagotuko da, helburu hauek burutuko direlako:

Pagoak (*Fagus sylvatica*) hagin-oinengan duen eragin espazial puntuala erregulatzea.

Horretarako, hagin-droselaren behe geruzara argia sartzea ekiditen duen espezie honetako oin kodominanteak eta/edo dominanteak kenduko dira.

Pixkanaka argitan ipintzea, espezie lagunek bertan lekua hartu eta landaredia dibertsifikatzeko.

Haginari (9580*) dagokion Batasunaren intereserako habitataren (BIH) eremua areagotzea, aipatu habitataren multzoko espezieen plantulak landatuz.

Belarjaleak ez bertaratzeko mugak ipintzea, hagina modu naturalean gehiago birsortzeko.

Dauden hagin-eremuak indartzea oin berriak landatuz.

BIH hau mehatxuetatik babestea, suteetatik esaterako, unaden perimetroan erregai-karga egokituz.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Eliminación de
codominantes

Zonalde honetan jardutea zein garrantzitsua den agerian jarri zen BIHaren karakterizazio-ikerketa egin zenean, hots, Gaztela eta Leongo Kantauriar Mendilerroaren "Taxus baccata (9580") mediterranear basoei" buruzkoan. Ikerketa horren arabera, Leóngo Mendilerro Zentraleko KBEan, Mediodía Mendizerraren laiotzean eta Bodóneko Pagadian, baita inguruko beste mendiguneetan ere, habitat hau berreskuratzeko aukera asko daude, pagoen eta belarjaleen eragina nabarmena bada ere.

KBEaren erdigunean, garrantzi berezia du Bodón izeneko unadak; "La Cota y Bodón" izeneko Erabilera Publikoko 641. Mendian dago, Cármenes udalerrria baino txikiagoa den Pontedo lurralde-eremuan. Probintzia honetako ekialde nahiz mendebaldeko herriak lotzeko zubia da; horregatik kontserbazio-ekintza ugari egin nahi izan dira hemen.

Horiek horrela, eta arestian aipatutako helburuak betetze aldera, ekintza hauek burutuko dira aipatu unadan:

Basoen tratamendua:

Hasieran, unadaren 16,86 ha-tan mehazketa orokor bat egingo da, pagadien artean baino ez, zuhaitzen droselen behealdeko geruzetan argi gehiago sar dadin. Bizirauteko aukera gutxi duten kimuak kenduko dira, zuhaitz hilak eta gaixotasun-zantzuak dituztenak, baita oin dominatuak ere, nahi den lodiera lortu arte. Txoko ekologikoak sustatzeko, oin handi hilak edo hutsartedunak topatzen badira, errespetatu egingo dira, biodibertsitatearen iturri eta etxe direlako.

Gerora, jarduera espezifikokoago bat egingo da: haginaren oinak argitan ipiniko dira, eragin gehiegi egiten dieten pago-oin handiak kenduz. Horrela, unadan behar adina estaldura duen gun e trinkoa lortuko da, eta behealdeko geruzen bideragarritasuna mantentzeko behar adina barne-hutsune handi utziko dira.

Azkenik, tratamenduan sortutako hondarrak moztu eta zoruan banatuko dira, berriz sortzea sustatzeko.

Uztailean 2019 Newsletter N. 4

Clara mixta puntual

Basoberritzeak:

Bi basoberritze-mota planteatu dira: konektibitatea emango diona unadaren inguruari eta barrualdea aberastuko duena.

Konektibitate-basoberritzea 6,71 ha-tan egingo da, 1.100 oin/ha-ko dentsitatearekin (3 x 3 m-ko esparrua); hagina eta hagin-multzoko beste espezie batzuk hedaraziko dira unadaren kontrako norabidean, horrela, gertu dauden beste unadekiko konektibitatea hobetuko da. Nahasketa espezifikoko bat erabiliko da: hagina (*Taxus baccata*), Kantauriko pinu gorria (*Pinus sylvestris*), urkia (*Betula pubescens*), otsalizarra (*Sorbus aucuparia*), elorri beltza (*Prunus spinosa*) eta hurritza (*Corylus avellana*).

Barne-aberastasunerako basoberritzea 0,09 ha-ko azaleran egingo da, dentsitate handiagoarekin, hots, 1.600 oin/ha, masa homogeneousetan eta lore-aniztasun oso gutxirekin. Kasu honetan, hagina, urkia eta otsalizarra espezieak nahastuko dira.

Plantulak Valladolid erdialdeko haztegitik datoz eta jatorrizko ziurtagiria dute. Haginaren kasuan, gainera, Leóngo mendian birsortutakoa hazi eta erabili izan da, eta zuzeneko translokazioak ere erabiliko dira. Azken teknika hori probatu da Pagoetan, LIFE proiektu honen barruan, eta Leóngo zonalde honetan erabiliko da oraingoan.

Uztailean 2019

Newsletter N. 4

Clara mixta puntual.

Itxiturak:

Belarjaleen baitan dagoenez haginak birsortu ala ez, itxi egingo da azalera txiki bat. Horretarako, sareta zinegetiko bat ipiniko da, hots, etxeko abereen eta abere basatiengandik babesteko plantulak.

Mehatxuei aurre egiteko:

10 m-ko segurtasun-gune bat sortuko da zuhaitz-unadaren inguruan, espezie pirofikoak diren sasitzak kenduz (*Erica*, *Cytisus*, *Genista*, *Rubus*, *Rosa* y *Chamaespartium*) eta dauden zuhaitz-espezieak errespetatuz.

Gainera, unada eta ingurua zeharkatzen duten bide-ertzetan sasiak kenduko dira, eskuz edo metodo mekanikoak erabiliz; edonola ere, ez da traktorik edo jatorrizko kutxatila zabaldu edo zoru-egituraren egoera alda lezaketan edonolako makinarik erabiliko.

Uztailan 2019

Newsletter N. 4

Tejo sin liberar luz

2. Amaitu dira Galizian 9580* habitata hobetzeko baso-jarduerak

18/07/2019

LIFE BACCATA proiektua Europako Batzordearen laguntza-finantzarekin egingo da **LIFE deialdiaren** esparruan, eta 2016 eta 2020 urteen bitartean gauzatuko da Kantauriar Mendilerroko Natura 2000 Sarea barne hartzen den hamabost lekutan, hots, Galizian, Gaztela eta Leonen eta Euskadin, hagin-basoen (9580*) kontserbazio-egoera hobetzeko. Proiektuaren koordinazio-lanetan dabil **IBADER, Santiago de Compostelako Unibertsitatekoa**, eta kide gisa dihardute **Gaztela eta Leongo Juntak, CESEFOR-ek, HAZI Fundazioak** eta **TRAGSA taldeak**.

Proiektuan barne hartzen diren jardueren artean, 9580* habitataren kontserbazio-egoera mantentze aldera presioa eta mehatxuak kentzeko baso-ekintzak burutzean datza C2 Ekintza. Horretarako, okupazio-eremua areagotu da eta bertako egitura eta funtzionalitatea hobetu. Galiziako eremuaren barruan, jarduera hau 15 ha-ko azaleran egin da, Os Ancares - O Courel KBEaren barruan (ES1120001), eta Pinus sylvestris espezie bakarreko landaredi zaharra kendu da. Lan horiek TRAGSAk egin ditu, IBADER institutuarekin batera; azken honek lanen aholkularitza zientifiko-teknikoa eman dio lehenengoari, hala biodibertsitaterako funtsezkoak diren elementuen kontserbazio-egoeran eraginik ez izateko. Ekintza hau egin den azalera orain prest dago C3 Ekintzarako, alegia, **Galiziako Habitaten Eskuliburuaren** arabera 9580* habitatekoak diren ohiko espeziak landatuko dira, eremua leheneratu ahal izateko.

Newsletter N. 4

Uztaillean 2019

Jarduera hau Riocereixa bizilagun-komunitateko Amankomuneko Herri Basoko (AHB) lurraldeetan egin da (Pedrafita do Cebreiro, Lugon). Komunitateak proiektua aurrera eramatea onartu du; hala, hitzarmen bat sinatu zuen **Santiago de Compostelako Unibertsitatearekin**, lehenengoen onibarretan egingo diren jardueren erantzule gisa. Amankomuneko Herri Basoetan dagoen konplizitatea eta parte-hartzea balio erantsi garrantzitsua dira proiektu honetarako, LIFE BACCATA proiektuak beraien onibarrak hobetu eta ekintzak positibotzat jotzen baitituzte.

Natura 2000ko gune batean egin denez ekintza (Os Ancares - O Courel KBE, ES1120001), mendiak kudeatzeko organo eskudunaren baimena behar izateaz gainera, gune babestuen natura kontserbatzeko eta eremuak kudeatzeko erakunde eskumendunera ere jo behar izan da. Horiek horrela, ez da inolako gatazkarik izan bi kudeaketa-eremuen artean: aldiz, baso-lanak egiteko baimena lehenengoak eman du eta bigarrenak, berriz, jarduera baimendu du, ondorioztatu duelako 9580* habitataren kontserbazio-egoera hobetzeko jarduera izanik, bere sektoreko politikaren helburuak betetzen lagunduko duela.

Ondare kulturalen erakunde eskudunarengana eta arroen erakundearengana ere jo da, eta bietan adierazi digute ez dela inolako baimenik eskatu behar da, bi erakundeen ardura diren baloreetan eraginik ez dutelako lanek.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Mendiak kudeatzeko erakunde eskudunak kudeatzen du Amankomuneko Herri Basoa, eremu honetan baso-ustiapenak arautzen dituen partzuergo baten bidez. Partzuergo hori dela eta, erronka gehiago izan dira proiektuan barne hartzen diren baso-jarduerak egiterako orduan, izan ere, bilera gehiago egin behar izateaz gainera, txosten teknikoak prestatzeko dokumentu bereziak eta lege-baimenak sortu behar izan dira partzuergoarekin bat etortze aldera. Hala ere, IBADER institutuak eta TRAGSA taldeak horrelako dokumentuak egiten duten esperientzia luzeari esker, jarduera egiteko oztopo bat aurkitu ordez, proiekturako balio erantsi bat izan da, sinergia garrantzitsu bat sortu duelako: bateragarriak izan dira aspaldiko kontratu-kontzeptuak (partzuergoa kasu, 1955ekoa) eta baliabide naturalen kontserbaziorako egungo proiektuak aurrera eramatea (adibidez, LIFE BACCATA proiektua).

Riocerixako Amankomuneko Herri Basoaren (Pedrafita do Cebreiro) 15 ha-tan *Pinus sylvestris* espezie bakarraren landaredi zaharra kentzeko baso-lanak 2018ko irailean hasi eta 2019ko maiatzera arte luzatu dira, hots, prozesu osoa orduan amaitu da. Lanak egin diren Natura 2000 guneko kalteberatasun-mailak (Os Ancares - O Courel KBE, ES1120001), orografia malkartsuak eta klima-baldintza latzak (3 astez behin baino epe laburragoan elurteak izan dira 2018ko urritik hasi eta 2019ko apirilera arte) eragin dute atzerapen hori. Horregatik guztiagatik, beharrezko baimenak eskuartean izan ostean, hainbat bisitaldi egin dira jarduerekin hasi baino lehen pinudia mozteko ardura zuen taldearekin, jarduerarako zein metodo eta estrategia erabiliko ziren zehazteko, inpaktuak nola ekidin argitzeko eta lanak nola egin planifikatzeko.

Puntu horiek guztiak ezarri ostean, zuhaitzen mozketari ekin zitzaion motozerrak zituzten langileekin eta segurtasuna bermatzeko babes indibidualerako taldeekin. 9580* habitateko espezie naturalak ahalik eta gehien birsortzeko moduan moztu dira beti zuhaitzak (*Sorbus aucuparia*, *Betula pubescens*, etab.), habitat-mota honetako berezko landarediaren drosela berriz ezartzeko lehenengo pauso gisa, gerora egingo den baso leheneratze-lanen osagarri.

Newsletter N. 4

Uztailen 2019

Mozteko lanen ostean, egur-kopurua ateratzeko bideak ireki dira osagai naturaletan inolako eraginik sortu gabe (zorua, geak, iturburuak, espezieak, etab.). Horrelako bideak irekitzeari esker, egurra mendian bertan zatitu daiteke eta, beraz, bide beretik atera modu seguruan eta modu naturalean birsortutako edozerri eragin gabe. Egurra zatitu eta atera ostean, ateratzeko erabili diren bideak itxi eta leheneratu egiten dira.

Zuhaitzak prozesadore batekin zatitu dira, eta egurra ateratzeko bideak erabili dira mendian zehar kurba horizontaletatik ibiltzeko eta moztutako fusteak prozesatzeko: bi aldetatik moztu dira, 2,15 m-ko luzeradun zatietan, eta ateratzeko bidearen ondoan multzo txikitan pilatuta. Prozesadorearen besoa zuhaitzak moztea iristen ez zen kasuetan, zuhaitzak kableekin pilatu eta ateratzeko bideetatik gertu eramaten ziren traktore txiki batekin eta bi langileren laguntzarekin; beraz, esan daiteke moztutako egur guztia prozesadorearekin zatitu dela.

Partzelatik egurra autokargagailu batekin atera da, eta ateratzeko egin diren bideetatik pasa da alboetan pilatutako zatiez kargatuta. Atoian zama ipini ostean, autokargagailuak pistako zamalekura eramane du egurra, eta behin eta berriz egiten da eragiketa hori moztutako egur guztia menditik atera arte.

Mendiaren orografia kontuan hartuta, pistako zamalekua ez da 10 m³-koa baino handiagoa; beraz, bolumen horretara iristerakoan, egurra kamioi batean zamatuta eta ateratako egur guztia biltzeko behar adina leku dagoen gunera eramane da; eragiketa hau behin eta berriz egin da moztutako egur guztia menditik atera eta eramane arte. Proiekturako behar zen espazioa kontuan hartuta, partzelatik 8 km-ra zegoen gunera bat aukeratu zen; egur guztia bertan pilatu da eta enkantean ipini partzuergoaren oinarri, mendiak kudeatzeko erakunde eskudunaren eta Riocereixako Amankomuneko Herri Basoaren artean. Zurgailu 1.000 Tm baino gehiagokoa izan da.

C2 jardueraren amaitu ostean, C3 jarduerari ekiteko prest utzi da mendia: hasteko, moztetaren hondar guztiak eskuz txikituko dira eta hiruzulokaz zulatuko dira, gero, C1 Ekintzarekin sortutako 9580^{*} habitataren berezko espezieak landatu ahal izateko.

Proiektua eredugarria da basoen kudeaketa eta Natura 2000 Sareko habitat motek kontserbazio-egoera ona mantentzea bateragarri izan delako, aspaldiko kontratu-kontzeptuaren eta egungo kontserbazio-proiektuak (LIFE) burutzearen artean sinergia sortu delako eta tokiko komunitateek aktiboki parte hartu eta funtsezkoak izan direlako (kasu honetan Riocereixako Amankomuneko Herri Basoak) aurre-planifikazioetarako bileretan eta baso-lanetan bertan.

Newsletter N. 4

Uztailaren 2019

3. Kantauriar Mendilerroko "Taxus baccata (9580*) mediterranear basoen" karakterizazioaren emaitzak Galizian

08/07/2019

LIFE BACCATA proiektua Europako Batzordearen laguntza-finantzarekin egingo da **LIFE deialdiaren** esparruan, eta 2016 eta 2020 urteen bitartean gauzatuko da Kantauriar Mendilerroko Natura 2000 Sarea barne hartzen den hamabost lekutan, hots, Galizian, Gaztela eta Leonen eta Euskadin. Proiektuaren koordinazio-lanetan dabil **IBADER, Santiago de Compostelako Unibertsitatekoa**, eta kide gisa dihardute **Gaztela eta Leongo Juntak, Hazi Fundazioak** eta **TRAGSA taldeak**.

"Taxus Baccata Mediterranear Basoen" 9580* Habitataren karakterizazio-lanak egiteko Galizian, **LIFE BACCATA proiektuaren** helburuak izan dira oinarri. Ikerketan habitataren karakterizazioa eta diagnosia barne hartzen da, kontserbaziorako zein ekintza zehatz egin behar diren teknikoki planifikatzeko, 9580* habitatak lehenago zer nolako egoera zuen ebaluatzeko, hagin-basoen balorazio etnokultural bat egiteko eta proiektuaren eraginak ebaluatzeko zein metodologia jarraitu ezartzeko.

Horrelako ikerketa bati esker, 9580* habitata interpretatzeko irizpideak egiaztatzen dira eta 9580* habitataren kartografia eguneratu, hala, proiektuan barne hartzen diren **Natura 2000 guneetako Datuen Inprimaki Normalizatuetan (DIN)** egon litezkeen akatsak zuzentzeko. Kartografia zehatzago bat izaten bada, gainera, kontserbazio-egoera hobe ebaluatu ahal izango da.

Ikerketa honen helburuak hauek izan dira:

9580* habitataren interpretazioa argitzen laguntzea.

Informazioa lortzea 9580* habitataren tokiko ebaluazioa egiteko.

Kontserbazio-ekintzak teknikoki planifikatzerakoan ziurgabetasun-maila murriztea.

Metodologia bat ezartzea proiektuak habitatean izango dituen ondorioen segimendua egiteko.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

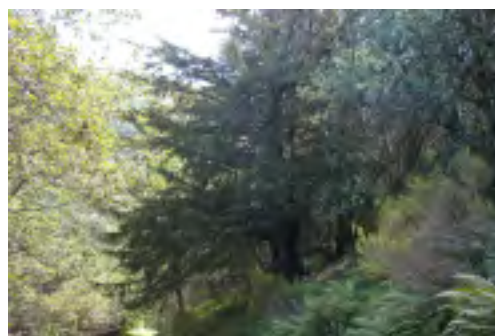

Hasteko, azterketa bibliografiko bat egin zen, lurraldean habitat mota nola banatzen zen zehazteko. Azterketa honi esker, egiaztatu da maila nazionalen egin diren interpretazioetan elementu ugari falta zirela; aldiz, **Galiziako Habitaten Eskuliburuan** barne hartzen dira **EBeko Habitatak Interpretatzeko Eskuliburuan** agertzen diren definizioak. Hala, Galiziako lurraldean aipatu habitat mota dagoela adierazten da, bai eskualde mediterranearean bai atlantikokoan, izan ere, **EBeko Habitatak Interpretatzeko Eskuliburuan** 9580* habitata definitzen duen azken paragrafoan xedatzen den gomendioaren arabera, eta, Portugalgo hagin-basoei lotutako biogeografia kontuan hartuta, ezartzen da habitat mota horretan bildu behar direla Iberiar Penintsulako beste eskualde atlantiko osoan dauden hagin-basoak, eta beraz, baita Galiziakoak ere. **EBeko Habitatak Interpretatzeko Eskuliburu** jarraibide nagusi batek dio I. Eranskinen habitat-mota asko termino biogeografikoen arabera sailkatu badira ere (horrek esan nahi du lurralde biogeografiko jakin batean agertzen direla batik bat), ez duela esan nahi beste lurralde biogeografiko batzuetan horrelako habitatik ez dagoenik, izan badira eta bakar agertzen direnak. Azken hauek balio zientifiko handia dute gainera, baita kontserbaziorako ere, batik bat oso zatituta dauden eta giza jarduerak eragin handia duten habitat mota hobetako guneetan.

Galiziako Datuen Inprimaki Normalizatueta informazioari jarraiki, Galiziako Natura 2000 Sarearen Plan Nagusia **37/2014 Dekretuaren** bidez onartu izanari esker, kartografia zehatzagoa lortu da eta aipatu Datuen Inprimaki Normalizatuaren eguneratzea. Horrela, **Galiziako Habitaten Eskuliburuarekin** bat datorren informazioa barne hartu dute dokumentuek 2016az gero.

Galiziako 9580* habitataren karakterizazioari dagokionez, azalera txikiak hartzen ditu habitat honek eta handiagoak diren zuhaitz-masetan aurkitzen da. *Taxus Baccata* basoak altuera-tarte handi batean banatzen dira (**630–1.450 m**). Hala ere, gehienak goi-supraepelean sailkatzen dira, hau da, 1.200 m-ko altueratik gora. Askotan, inklinazio handiko eta Iparraldera begira dauden mendi-hegaletan egoten dira. Litologiari dagokionez, arroka metamorfiko silizeotan egon ohi dira bereziki, baina arroka karbonatatu inguruan ere badaude (kareharriak eta dolomiak). Ia zoru guztiek izaera harritsua dute eta harkaitz asko azaleratzen dira; FAO zoruen sailkapeneko leptosol eta umbrisol tipologietan sar daitezke.

Galiziako hagin-basoetan, **90 landare baskular espezie zenbatu dira**, inbentario bakoitzeko 10 eta 41 taxon artean. Oihanpean dagoen lore-aniztasuna alderantziz proportzionala da zuhaitz-droseean dagoen espezie hostoiraunkorren estaldurarekiko (hagina, gorostia, ereinotza), edo egituraren konplexutasun-mailarekiko. Mota biologiko nagusiak dira hemikriptofitoak (%38,2), fanerofitoak (%23,5) eta geofitoak (%27,9). Gutxiengoan taldean daude, zalantzarik gabe, kamefitoak (%5,9) eta terofitoak (%4,4). Galiziako hagin-basoetan ia ez daude espezie inbaditzaileak, espezie aloktono baten bat baino ez dago soilik, *Prunus laurocerasus*, espeziaren bizigunearen muintatik gertu.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Balio erantsia:

Galiziako hagin-basoek berezko balioa izateaz gainera, "Taxus baccata baso mediterranearrak" Europa mendebaldean dagoen 9580* habitataren ordezkari izaki eta **92/43/CEE Dekretuaren I. Eranskinean ("Habitategi buruzko zuzentaraua")** agertzen direla kontuan hartuta, beste balio erantsi bat ere badute: gordetzen duen biodibertsitatea. Alderdi botanikotik, landaredi baskularrak izan ohi dira, (Narcissus pseudonarcissus nobilis, Ruscus aculeatus) komunitate edo autonomia erkidegoek xedapenen bidez babesten dituztenak. Faunari dagokionez, hagin-basoek badute lotura Kantauriar mendien mendebaldeko aparteko zuhaitz-masak babestearekin, izan ere, zonaldean babestuta dauden edo desagertzeko arriskuan dauden ornodun-espezie ugarietarako bizileku eta gordeleku baitira. Kasu honetan, kontserbazio-egoera ona deskribatzen duen **92/43/CEE Dekretuaren 1 artikulua** arabera, adierazle batzuk ezarri daitezke Galiziako hagin-basoetarako. Haginek zuhaitz-droseean izan dezaketen dominantzia edo kodominantziak adierazten du zuhaitzek zer nolako egitura eta konposizioa izango duten, eta ondorioz baita zein 9580* habitat motakoa den ere. Bestalde, zapaltzea eta kimatzea ondo jasaten ez dituzten espezieak oihanpe hauetan egoteak eta *Taxus baccata* bertan birsortu izanak, esan nahi du habitat mota honen kontserbazio-egoera ona dela. Ildo horretan, hegazti eta mikrougaztun fruitujaleak horrelako habitategian daudenez, hagina errazago zabaldu eta haziak errazago erretzen dira, eta ondorioz, *Taxus baccata* hagin-basoak modu naturalean birsortzen laguntzen da.

Galizian dauden hagin-baso gehienak, bizilekueetatik urrun eta iristerrazak ez diren lekuetan izan arren, aspalditik eta duela gutxi arte ustiatu izan dira. Horren froga dira baso horietan aurki daitezkeen motzondo eta zuhaitz motz eta moztu ugari. Tokiko udalerriek hagin-multzoak dauden gunek erabili dituzte eta bertako espezie bereziak (batik bat hagina, *Taxus baccata* ustiatu. Horrek erakusten digu zuhaitz hauek aspaldikoak direla, eta gizakia lurraldearen oztopoetara egokitzeko egin behar izan duen guztiaren lekuko izan direla. Hala ere, *Taxus baccata* baso mediterranearren 9580* habitata kontserbatzen den gunetan egin ohi izan den erabilerak ez dirudi eragin berezirik izan duenik hagin-basoetan. Baliteke hagin-multzoak urrutiko lekuetan daudelako izatea, herriguneetatik urrun samar, iristeko zailak diren lekuetan.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Galiziaren ekialdean asko errespetatzen den zuhaitz-espezia da hagina (*Taxus baccata*), batik bat, izugarri bizirauten duelako eta gizakiarentzako espezie toxikoa delako. Horregatik guztiagatik, horietako asko apaingarri moduan erabili dira landa-komunitateetako egunerako bizitzako lekuetan: eremu erlijiosoetan (elizak, hilerriak), lorategi garrantzitsuetan (etxeetan eta jauretxeak) eta baita erabilera publikoko lekuetan ere (plazak, iturriak, etab.). Hala egiten da baita ere Iberiar Penintsulako eta Europako beste hainbat zonaldeetan ere. Erabilera tradizional berezietako bat Lugoko probintziako Ipar-mendebaldean egiten da: hagina haize-babes moduan erabiltzen zen, etxeak eta belar-metak egiten ziren aire delakoak (erak) babesteko.

Gaur egun, berriz, beste presio eta mehatxu batzuk aipatu ditzakegu, adibidez, bisitari gehiegi egotea (turismoa, funtsean), izan ere, bandalismo-seinaleak aurkitu dira dimentsio handietako *Taxus baccata* aleen adarretan. Hagin zaharrek bisitari ugari erakartzen dituzte; batzuetan, bertaratzen direnak adarretan igotzen dira bisitaldiaren argazkiak ateratzeko, baina adar handiak hautsi eta errotik hondatzen dira. Beste batzuetan, ordea, haratago joan eta adarrak zizelkatu dituzte, edo inskripzioak egin, horrek dakarren azal-kentzearekin eta zauriekin bai xileman, bai floeman.

Dena dela, bisitari gehiegi daudenean hagin-basoak asko zapaldu eta bideak sortzen dira, ondorioz, oihanpean berezko diren espezien estaldura mugatuz. Gainera, bisitari-talde handiak daudenean, zarata-maila altua dagoenez, basoko fauna aldendu egiten da.

Ikuspegi zientifikoan ere haginak oso erakargarriak dira: ikerketa ugari egin dira haginaren ezaugarri botaniko, dasometriko eta ekologikoen inguruan. Hala ere, positiboa izan beharko lukeen horrek, batzuetan eragin negatiboak ekarri ditu: biodegradagarria ez den material zientifikoa (ontziak, poltsak, etab.) hagin-basoetan utzi da.

Beste kasu batzuetan, bide-azpiegiturak eta azpiegitura elektrikoak ondoan eraikitzen dira, eta horrek zuhaitz-geruza osatzen duten hagin-oinentzako kalteak ekar ditzake; kutsadura ere eragin dezakete aipatu azpiegiturek, kontrolatzen ez diren isuriak igorri ditzakete eta.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Eguno mehatxuak:

Hala ere, gaur egun baso hauetarako mehatxu handiena udaldean egon ohi diren sute larriak dira. Galizia ekialdeko mendialdeetan, azalera handia suntsitzen da eta, batzuetan, **92/43/CEE Dekretuaren I. Eranskinean** barne hartzen diren Batasunaren intereserako habitat mota batzuk oso kaltetuta suertatzen dira. Berez, baso hauetarako mehatxu arriskutsuenetako gisa hartzen dira suteak LIFE BACCATA proiektuan. Suterik basoetara ez iristeko eta basoek kontserbazio-egoeran kalte garrantzitsurik jasan ez dezaten, C5 ekintza egitea proposatu da.

Presio eta mehatxuak diagnostikatzeko ikerketa honi guztiari esker, jarduteko hainbat proposamen egin ditzakegu:

9580* habitatak hartzen duen azalera murriztu arazten duen baso-praktikarik ez egitea, baldin eta habitat mota honen kontserbazio-egoera kaltetzen bada Galiziako Natura 2000 Sarearen Plan Nagusiaren arabera (37/2014 Dekretua) .
9580* habitata kontserbatzeko eta berreskuratzeke neurriak ezartzea, batik bat habitatak hartzen duen azalera areagotzeko badira, habitat mota honen kontserbazio-egoera ona lortze aldera.
Hagin-basoetara bisitari-kopurua arautzea, batik bat, habitat mota honen kontserbazio-egoeran kalteak eragin badira dagoeneko. Horretarako, zenbat bisitari egon daitezkeen mugatuko da, noiz bisitatu daitekeen ezarri eta zein ibilbidetatik joango den adierazi, zuhaitz hauetarako kalkulatu den karga-kopurua kontuan hartuz, Galiziako Natura 2000 Sarearen Plan Nagusiari jarraiki (37/2014 Dekretua) .
Natura kontserbatzeko erakunde eskudunaren baimenarekin egitea jarduera zientifikoak hagin-basoetan, eta horretarako epeak, ibilbideak, bisitaldiak, etab. ezartzea, eta, noski, material zientifikoa aipatu basoetan uztea debekatu eta jasotzea derrigortzea, Galiziako Natura 2000 Sarearen Plan Nagusiari jarraiki (37/2014 Dekretua) .
Belarjaleak kontrolatzeko guneak ezartzea hagin-basoen (9580*) barruan, baldin eta 9580* habitataren lore-egitura eta lore-konposizioan kalteak eragiten badituzte. Helburua oihanpean berezko diren espezieen estaldura berreskuratzen lagundu eta, ondorioz, 9580* habitat motaren egitura eta konposizioa hobetzea da.
Hagin-basoen zuhaitz-drosetan baso-jarduerarik ez egitea, baldin eta 9580* habitat motakoak ez diren zuhaitz-espezieak ugari eta azkarrago haztea sustatzen badute, hots, kontserbazio-egoera ona mantentzeko ez diren ekintzak badira, Galiziako Natura 2000 Sarearen Plan Nagusiari jarraiki (37/2014 Dekretua) .
Jarduerak abian jartzea 9580* habitat motaren kontserbazio-mailan eragin garrantzitsua izan dezaketen baso-suteak izateko arriskua txikitzeko, etorkizuneko ikuspegia hobetu eta, ondorioz, kontserbazio-egoera ona izate aldera.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

4. 9580* habitateko berezko espezieak biltzeko, gordetzeko eta hazteko lanak amaitu dira Galizian

08/07/ 2019

LIFE BACCATA proiektuaren helburua da Kantauriar Mendilerroko 15 KBeko 9580* habitataren kontserbazio-maila hobetzea. Horretarako, zaintzaren inguruko adierazleetan jardungo da: okupazio-eremua, egitura eta funtzioak eta geroko ikuspuntuak. **Galizian**, proiektua aurrera eramango da **Riocereixako Amankomuneko Herri Basoko** 15 ha-tan (Pedrafita do Cebreiro, Lugo), Os Ancares – O Courel KBean (ES1120001). Aipatu azaleran landatutako pinudi bat kenduko da (C2 Ekintza) eta 9580* habitata leheneratuko da berezko espezieak landatuz (**C3 Ekintza**); horrela, habitat mota honetako gaitzak desagerrarazi eta okupazio-eremua handituko da. Gainera, egitura, konposizioa eta konektibitatea hobetuko denez, kontserbazio-egoerak ere onera egingo du.

9580* habitateko baso-espezieak landatzeko, kontuan hartuta Natura 2000 gunea dela, ezinbestekoa da tokiko gordailu genetikoarekin bat datorren basoak ugaltzeko materiala (MFR) erabiltzea. Bateragarritasun hori bermatzeko, proiektuak proposatu du Riocereixako Amankomuneko Herri Basoan erabilitako baso-ugalketarako material berdina erabiltzea. Galiziako Habitaten Eskuliburuaren arabera, 9580* habitatean berezko diren zuhaitz-espezieen adaxkak eta haziak bildu dira (*Taxus baccata*, *Quercus petraea*, *Fagus sylvatica*, *Betula pubescens*, *Sorbus aucuparia*, *Ilex aquifolium*, *Corylus avellana*), aipatu Amankomuneko Herri Basoan, gerora gorde, kontserbatu eta hazteko (C1 Ekintza). Jarduera hau Santiago de Compostelako Unibertsitateko IBADER institutuak egin du, eta kanpoko laguntza jaso du hala behar izan den fase guztietan.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Lehenengo fasean, baso-ugalketarako materiala bildu da **Galiziako Habitaten Eskuliburuaren** arabera 9580* habitateko berezko espezieak diren horietatik (*Taxus baccata*, *Quercus petraea*, *Fagus sylvatica*, *Betula pubescens*, *Sorbus aucuparia*, *Ilex aquifolium*, *Corylus avellana*). Zenbat landare behar zen kalkulatzeko, kontuan hartu da basotu nahi zen azalera osoa eta espezie dominante eta kodominanteen proportzioak, **Galiziako Habitaten Eskuliburua** oinarri. Bilketa-lanen behin behineko programazioa ez da jarraitu baso-ugalketarako materiala jaso behar den guneeetan habitata duten interes-espezieetarako kritikoak diren aldietan zehar.

Lehenengo fasean landarea bildu ostean, haztegira eramaten da, gordetzeko lanak hasi eta landarea prestatzen da hazi eta sendotzeko. Hazietatik datozen espezieen kasuan, nahiko erraza izan da haztea, hazitokian. Erretiluan erein eta modu ordenatu eta kontrolatuan erne dira (itzal-sarearekin edo berotegian, bermukulita eta perlita substratuekin, ureztatze eta hezetasun kontrolatuarekin, etab.), ahalik eta errazen haz daitezten basotzeko landare izateko prest dauden arte. Adaxketatik datorren landareak, berriz, prestatu, moztu eta tratatu egin dira adar-aldaxka bide ugaltzeko.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Prozesu horri guztiari esker, hots, 2017tik 2019ko udaberrira arte, behar adina baso-landare lortu dira, eta behar adina kalitatezkoak gainera, proiektuaren helburu zen Amankomuneko Herri Basoa basotzea bermatzeko. Ugalketa-zifrak, LIFE BACCATAre landare-espezieen arabera Galizian:

<i>Taxus baccata</i>	> 4.000 landare
<i>Betula pubescens</i>	> 3.000 landare
<i>Fagus sylvatica</i>	> 2.000 landare
<i>Quercus petraea</i>	> 2.000 landare
<i>Sorbus aucuparia</i>	> 1.000 landare
<i>Ilex aquifolium</i>	> 1.000 landare
<i>Corylus avellana</i>	> 200 landare

Lortzen den landarea basotzeko erabil daiteke, baso-ontzian dagoelako, behar adina altuera eta diametro dituelako, eta sustraia nahiko hazi delako, biribiltze handirik gabe, erabilitako ontziak bolumena sustraiak behar bezala hazteko bezain beste bolumen duelako.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

5. Kantauriar hagin-basoen habitata hobetzeko lanak aurrera doaz Burgosen

02 /07/2019

Burgoseko probintziak potentzial handia du haginaren habitaterako (BIH 9580*) bertako baldintza biofisikoei, biogeografikoei eta ekologikoei esker. Horren froga da hagin-baso ugariaren presentzia **Kontserbazio Bereziko Eremuan (KBE)** bertan eta kanpoan.

Hagin-multzo hauek oinarri oso zabalean eusten dira, besteak beste, pagondo, haritzondo, pinudi gorri eta erretxinadun, erkamezti eta artadien artean garatzen dira. Hainbat litologietan parte hartzen duten askotariko espezieek aberasten dute eremua eta erregimen atlantikoenaren eta Ebroko arroilak duen erregimen azpimediterranearen eragin klimatikoak jasaten ditu.

Probintziako mutur ipar-ekialdean dagoen hagin-multzoa erliebe leunetan dago: Gaztela eta Leóngo kantauriar hagin-basoak baino askoz altuera baxuagoan daude (itsas gainetik 676 eta 439 m artean). Zonalde honetan, hain zuzen ere "Menako Ibarreko Basoen" KBEan (ES4120049), hiru unada karakterizatu dira LIFE BACCATA proiekturako. Hagin-multzo hauetan, "Sarón" izeneko unadan esku hartzea erabaki da, Arceoko herrian.

Saróneko hagin-multzoa oso trinkoa den pago-drosel batean dago, eta beheko geruza da hain zuzen ere, haginarena. Pagadiaren lodiera dela eta, hagina ito eta hil egin da zonalde batzuetan. Horregatik, ingurumenerako lurralde-administrazioak aipatu oinen gainean dauden pagoei gerrikoa egitea agindu du hagin jakin batzuei leku gehiago eskaintzeko.

Newsletter N.4
Uztaillean 2019

Belarjaleen eraginagatik ere haginak ezin du behar bezala ugaltu. Gaur egun belarjaleen presioa txikiagoa da garai batean baino, izan ere, 2007an hagin-multzoa babesteko itxitura bat ezarri zen etxe-abereetatik babesteko (1,22 m altuera gutxi gorabehera), eta emaitzak nabarmenak dira. Hala ere, azken aldian belarjaleek hagin txikiak jan dituztela ikusi da, batik bat, orkatzek eta oreinek. Egia esan, itxitura eraginkorra da etxe-abereentzat, baina ez basoan bizi diren belarjaleentzat, salto egin eta erraz iristen direlako (bereziki, oreina). Gainera, itxitura inklinatuta dago zonalde batzuetan, lur-errestatzeen ondorioz edo enborrak bota direlako; errazagoa da, hortaz, belarjaleak barrura joatea.

Haginak basabelarjaleengandik babesteko, LIFE BACCATA proiektuan proposatu da egungo itxitura zinegenetiko bat ipintzea dagoenaren ordean, 2,5 m-ko altuera duten hesolekin eta bi metroko saretarekin.

Hondakinik ez sortzeko eta, lurraldean ondo dirauen egungo sareta aprobetxatzeko, itxitura berria egungoaren artean tartekatu da, dauden zutabeak indartuz eta itxitura berrikoak jarritz lehenengoen artean. Egungo sareta osatu eta bi metroko altuera izan arte ipiniko da. Itxitura berri honi esker, hagina birsortzea oztopatzen duten kimakari handiak, oreinak, sartzea ekidingo da.

Ekainaren erdialdean, itxitura ipintzen hasi zen eta lan hori uztailaren hasieran amaitzea aurreikusten da.

6. NEEMO segimendu-taldearen urteko bisitaldia

20 /05/2019

Maiatzaren 20 eta 21ean LIFE BACCATA proiektuan monitorizatzeko-lanean diharduen NEEMO taldeak segimendu-bisitaldia egin du urtero bezala, Pagoeta-Aralarrera, Gipuzkoan. Bileran, LIFE BACCATA proiektuko ekintza administratiboak, ekonomikoak eta antolakuntzakoak gainbegiratu dira, eta bisitaldi tekniko bat ere egin da Pagoetan egiten ari diren jardueren nondik norakoa ikusteko.

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

Newsletter N. 4

Uztailean 2019

www.life-baccata.eu

SOCIOS

LIFE15 NAT/ES/000790

ADMINISTRACIONES COLABORADORAS

